

Kénssavval való fertőtlenítést újabban hány difteriticus magán hánál magam esz- zöltem. A helybeli országos Károli kórház- ban a 60-as éveken, tanféségd koromban e cz- egy ládát készítetttem volt, melyet minden járványos vagy ragályos ágyneműek fertőtle- sére rendszeresen, jó sikerrel használtam. A most is meg van, de — ugy látszik — a célját föl nem esmert butor, használaton ki- lomtárban.

Ha a fertőztelenítés munkáját a legjobb előírások szerint a legnagyobb lelkiismerettel teljesítendő is: akkor is még csak fél munkát végeztünk volna.

Már ismét vádaskodnom kell, bizony restellem is már, de nem tehetek róla.

Ki hinné, hogy Kolozsvárt nem vagyunk képesek tudni, melyik háznál kellene fertőzteleníteni. A diftheritisben megbetegedtek számáról absolute nem birunk tudomással. Mi a kormány által előszabott időszakok jelentéseit rovatát nem vagyunk képesek kitölteni; nem megmondani, hány betegültől hány gyógyult fel és hány halt meg. Nálunk a megbetegedetteket és felgyógyultakat senki sem jelenti be. Nem is említve, miszerint a halottak kezelésénél is fordulhat elő az a megbecsülhetetlen hiba, hogy a diftheritisben elhalt gyerek hulláját a szűk szobából, melyben még élő gyermekek is háltak, csak úgy tudatásja másodnapon este eltemetteti, hogy az utolsó perczben azon mentő gondolata támadt, miszerint a város főorvosától jesszközölt ki rendkívüli uton temetési engedélyt; vagy egy másik esetben már beesteledvén, kénytelen volt a temetésre összegyűlt népség, gyászkoztatók, papoktól együtt szétoszlatni a harmadnapon újra összegyűlve esz-közölni a temetést; mindkét helyen azért, mert az egyetlen halottkém reggeltől estig nem bírta felfejleszteni. Ugyancsak a múlt hetekben egy diftheritisben a külvárosban kimúlt gyermeket atyja, a háztulajdonos intése dacára éjjel, lopva a közeli faluba vitte eltemetés végett; tud-e erről a halottkém, vagy még inkább Kolozsvár közegészségügyi közegét, miféle halottkém bizonyítvány alapján temette el azon falu lelkészé? Ezekről hallgat a krónika.

Csak feltehető is volna egy Kolozsvárról, a hol — mint tavaly egy befolyásos városi képviselő a közgyűlésben bizonyos B. S. megvetéssel nyilatkozott — annyi az orvos, hogy ösmér, akik tudakozódnak a betegek után, ahol ingyen is kapni eleget, következésképp nem szükséges közegészségügyi közegét, miféle halottkém bizonyítvány alapján temette el azon falu lelkészé? Ezekről hallgat a krónika.

A városi közegészségügyi bizottság pár év előtt adott ugyan ki a helybeli orvosoknak egy rendeletet, melyben felszólítja a diftheritisben betegek bejelentésére, de semmi eredménye nem lett. Mert a tisztelt bizottság eltévesztette a fölépítést, jogkörén tulment, Ugyanis az 1876. XIV. törvények 85. §-a azt mondja, hogy „minden gyakorló magán orvos tartozik járványidejében a hatóságtól... nyert rendeletet teljesíteni” de az egészségügyi bizottság nem hatóság, csupán véleményező testület.

(Ez azon elv éppén, melyet nem helyeselek; tartanunk.)

A 104. §-a szerint „járványok alkalmával az egészségügyi bizottság járvány bizottságát alakul, mely esetben az elnökséget... a polgármester veszi át. Ez utóbbitak kellett volna tehát a kérdéses rendeletet aláírnia s nem az egészségügyi bizottság elnökének. Mert így a „tartási köteletségének”, „el ne mulassza” parancs-kifejezések mindazon orvosok előtt, kiknek nem tartaniuk, erejüket vesztették s a fulminatoriumtól, mely ezen alakjában csak lidérczfényű törpült egyik magán orvos sem ijedt meg.

Jobb lett volna és illemesebb az orvosok emberi érzelmekre s polgári érvényekre appellálni.

Azon egypár orvos pedig, kik jobbjérzésből jelentést tettek, köztük magam is: a városházán azt a feleletet kaptuk, miszerint nem tudják ki veszi át a jelentéseket. — Nem is jelent azóta senki be.

Ezen a módon lehetséges az, hogy a diftheritisben megbetegültek telepét nem esmerjük; következésképp a fertőztelenítésről annál kevésbbé lehet szó.

Mindezen elősorolt és más hiányokon, a közegészségügyi szegénytelen elhanyagoltságán, következményeiben pedig a Kolozsvárról elhírhedt nagy halandóságon csupán a közönségben levő szervezés segíthet. Videant Consules!

KÜLFÖLD.

A lapok, kivált a péterváriak újra felmelegítik a muszka-török szövetség lehetőségét, sőt szükségét is. Azt állítják a többiek azt, hogy Persia is csak azóta örvend némi jólétnek, mióta szoros barátságban és szövetségben áll Muszkaországgal, miután ez előbb Eriván tartománytól fosztotta meg. Ennél abszurdabb egy szövetséget képzelné sem lehet. Ez olyan, mintha a farkas a kecskét szőlőre fel szőlőre szőlőre. Igaz ugyan, hogy Persiától 1827. óta nem rabolt el más területet, de megengedte, hogy mások tegyék azt. Ha Muszkaország oly nagy barátságot érez Persia iránt, adja annak vissza Herat és Mervet, melyek hajdan Persiához tartoztak.

Persia nem nagy súlyt fektet Muszkaország barátságára és szövetségére. Legújabb időben, kivált az afgánistáni háború óta, mindinkább közeledik Afgánhoz, és igen valószínű, hogy régi szövetségét Muszkaországtól el fogja hagyni.

Nigra Pétervári olasz követ elszországi utjának az optimisztikus lapok semmi fontosságot nem tulajdonítanak és azt mondják, hogy semmiféle politikai missióval nem bízott meg. Ellenben Cairoi és Haymerle találkozásait állítják fel, melyet nagyon szívélyesnek mondanak. A macska is dorombol mielőtt karczol, a diplomatákban pedig nagyon sok van a macskafajok természetéből.

New-Yorkból igen aggasztó hírek érkeztek. Az indiánok és az észak-amerikai csapatok közt a Colorado folyónál nagy összecsapás volt, mely a yankeék vereségével végződött. Az észak-amerikai kormány rögtön erősítéseket küld az indiánok ellen, de attól tartanak, hogy mielőtt ez odaérkezik az alatt az indiánok a Colorado melletti összes telepítvényeket már lekonzolták. Egy idő óta a civilizáltakra rossz idők járnak mindentűt. Ázsiában, Afrikában és most Amerikában is.

BELFÖLD.

(Vidéki szinészet.)

Torda, 1879. oct. 2.

Szegény Iliánna. Tordán született egyszerű szülőtől; — férjhez adták Kolozsvárt nagy fényűssel, átjött látogatába Tordára s megölte egy rikoltozó társulat! A Kuthy-é. . . Szent-Kleofás, milyen karaván! Minő bagázsia!

Tegnap minden ember sutogott: „Szép Iliánna” adják, — tolt minden ember a színház felé s boldog volt, aki jegyet kaphatott.

A románság egész nyugodt lelkiismerettel lépett a színházba, román darab, tánc és dal, a mi Kolozsvárt is hatást csinált, s mindent Tordán látni fogják. . . !

Szegény Iliánna! A színház zsufolásig megtelt, fojtott a hőség, — minden szem a függöny felé leselkedett. . . végre a függöny felgördült.

Decoratio: költőies falu vége. A vén Dotyia vaskjártó fityegő festett vászon darab jelképezte; korusma jobbról egy akasztófa alakú, négy-szögű faalkotmány; háttér emeletes házak, párisi templom tornyok stb., a miket falun oly bőven lát a paraszt. Mintha csak a falu, melyben a historia játszik, Páris vagy Bécs kapuja előtt volna.

Jó megjedve Jakab Sára (valami Biróné) férjhez akar menni, de nem kap szavakat, fuldokol. Szegény Krasznainé, ha látta volna a ter-egojának ezen szenvedelmes kínzókat, úgy oldalba bögte volna, hogy elfelejtett volna minden férjhezmenetelt. Jól is tette volna.

delirium tremensben szenvedő harisnyás parasztot? Eszejárása deliriumos, külseje piszkos.

Mint mikor kiteszik a halat a szárazra, úgy kinlódott Vaszi, folyt az izzadság homlokáról; keményen törlekőzték s akkor káromkodott magában, a pokrocz szokmánya miatt, mert arczáról az izzadság helyett már a bőrt kezdte operálni, feltörni, véressé tenni; az volt ám a véres verejték. Kutyá idő is volt bíz a!

Ajánljuk különben a felfogást Szombathe-lyinek, egy pár lecke órát vehet ifj. Szilágyi úrtól a szentügy érdekében.

Vaszi megy.

Jó Iliánna, (Zombory Gizella kisasszony), a kiben legtöbb illem volt külső megjelenésben — a közönséggel szemben, mert öltözte csinos volt. Beillett volna egy ropogós menyecske, a ki már túl van minden teketórián. Új felfogása a szende szerepnek. Olyan kaczkias magyar dalokat improvizált, hogy a közönség bámulni kezdett a roppant hasonlatosságon, a mi a magyar és román dalok között létezik.

Egy része — különösen a román népettel nem ismerő magyarok — bámultak, hogy a magyar dalcultura, oly nagy hódításokat csinált a román elemnél. Iliánna izgó-mozgó alkatánál fogva addig járt-kelt — kicsinek érezvén a szinpadot — hogy néha a kulissák mögött találta magát szereplés közben is. Igen mulatságos ugráló Iliánna volt.

Bokotán (Aranyesi), szász spenczelben, tiroler-kalapban, magyar csizmával, görög orral, garadra töltött hanggal, úgy nézett ki, mint egy medve tánczoltató.

Jó Toma, (Tótfalusi, hős bariton in illo tempore). Furcsa kosztümös alak, hol szedhetett részeit? Kacsaringos csárdás kalap, befordított zsiros kozsók, pompás lakkos magyar csizma, nagy keszkenő a torka körül nyakravalóznak, fekete magyar nadrág.

Ott állott, hogy rákezdje az illető operából „O Norma, kérek!” vagy a Rigoletóból: „Az asszony ingatag”. Szóval szegény Tomát okvetlenül operai személylly akarta qualificálni!

Jöttek a kalákások, mint a tánczoló dervisek; különösen egy virgancz ránczos képű leány-cseléd tűnt ki a tömegből (négy szál), a ki két kezét a levegőbe tartva ugrált, ezzel akarván jelképezni, hogy ez a táncz a Haczegána.

Az iszkábáló Sustás Minya (elfelejtettük nevét az előadó szinésznek) azt se tudta, mi az iszkába, mert különben mutatott volna egyet. Any-nyi gestus nem látott ember, mint ez a becsü-

letes ember mutatott, úgy hogy az előlő hölgy publicum székeikkel komolyan hátrálni kezdett, févén, hogy a kezében levő kalapácsot véletlenül úgy elereszti, hogy valamelyik fejig meg sem áll.

Boris (Már kisasszony) sírva mondotta, hogy elszerté férjét Iliánának, a mi a nevelés-gez benyomást nem tévesztette el. Bandiból pedig csináltak egy utcai tegergőt, a minőket a kalódákban szoktunk látni.

Még a tót közelítette meg némileg a tótot, Dancz ur játszta, a ki a végén kitűnő kaluser-tánczolásnak mutatta magát.

Szóval az előadás nagyon mulatságos volt. És most szözlhatunk komolyan is.

Kuthy urnak, hogy tovább vigye az irhát, pénzre volt szüksége s egy próba után előadatta Iliánát — a pénze begyűlt szépecskén; de ha fölünk függne, igazgatási jogától fosztának meg, hogy ily botrányos előadást hozott szíre egy csomó időtlen improvizációval, piszkos rongyokba, mintha arról lett volna szó, hogy Tordán, a hol annyi a románság, miként silányítsa tönkre magát a román népet. Egyre figyelmeztetni kívánjuk, ha már Iliánát Mármarosban is kinozni óhajtáná, vigyázzon magára, mert az ottani románsággal isten bizony, porul járhat. Mert ha az a nézete Kuthy társulatának, hogy a mi román, annak már komisan kell lenni, egyszer érvényesítheti, másodszor azonban nehezen, s ha a művészi érdek nem áll szembe előt, majd szembe előbe állítja a közönség.

A kolozsvári KERESKEDELMÉ ÉS IPARKAMARA jelentéséből.

Általános rész.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara terület 27,229.63 □ kilometer (473 m3ld). Lakóinak száma 1,104,279, kik között 13,310 kereskedő és iparos. Területre és lakosságra nézve a kolozsvári kamara a magyar korona 13 társintézte közt hatodik, kereskedő és iparos népességre nézve pedig a hetedik helyet foglalja el. Van e területen 2 sz. kir. város, 14 rendezett tanácsú város, 1298 nagy és kis község és 18 praedium. — Az összes lakosságból őstermeléssel foglalkozik 39.1/100, kereskedéssel és iparral 39/100, személyes szolgáltatást teljesít 40/100, értelmi keresettel bir 11.1/100, meghatározott foglalkozással nem bir 52.1/100.

Az egész kamarakerületben egy kilometer-re tehát átlag 42 lakos esik.

Az 1875. VIII. t. cz. értelmében már kigazított kataszter szerinte kamarakerületét terü 7 m3rd, területén összesen 4 510 724 hold és 1590 □ öl, ebből

Szántó:	1,467,011 hold	1299 □ öl
Kaszáló:	885,918 „	697 „
Legelő:	545,546 „	566 „
Szőlő:	28,185 „	965 „
Erdő:	1,580,647 „	990 „
Nádas:	4,055 „	273 „
Termésketten:	166,825 „	1554 „

A fennebbi terület katasztrális tiszta jövedelme 6,408,954 frt 68 kr. E szerint a kataszter az egész területet 128,179,093 frt 60 kr-ra be-szűli.

Midőn kiterületünk közgazdasági viszonyairól a fityolt fölfebbentjük, oly kép tárul elénk, a melyen túlyom az árnyék, a homály, s vajmi kevés a fénypont. A nemzetgazdaság egyetlen ágában sem birunk constálni egészséges fejlődést, mindenütt természetes vagy mesterséges akadály, mindenütt erős küzdés a létért vagy csüggeteg kimerültség.

A mezőgazdaság épen úgy, mint az ipar és kereskedés az új korszak átmeneti viszonyai közt keresi a helyes irányt, s tapogatózásai közt vagy nem találja, vagy nem bírja elérni, vagy mire el-érte, új viszonyok új akadályokat gördítenek elébe.

Kerületünkben soha sem volt túlyomó fontosság az iparnak és kereskedésnek. Ezek mindig csak helyi jelentőséggel bírtak s alapjokat a mezőgazdaság képezte. Az utóbbi pár évtized alatt a mezőgazdasági mellékiparágak némelyike, mint a szesztermelés, a marhahizlalás és a malomipar némi külterjességre vergődött, de ezzel szemben a kézműipar a betörő idegen verseny következtében rendkívül szenvedett. A legközelebbi évek következtében rossz természeti helyzet még kedvezőtlenebbé tette, mert az iparnak és kereskedésnek legtöbb fogyasztója, maga a mezőgazdasági közönség is rendkívül szorult állapotba jutott s szükségét kénytelen volt minimumra szűkíteni.

A múlt év első felében a falusi népnek sok helyt állt volt mit ennie s a bő termés nélkül bajos elképzelni, hogyan telelt volna ki a nép. A gazdag aratásnak meg volt ugyan azon jó eredménye, hogy a lakosság alsóbb rétegei közé is pénz szivárogtat, ígykezett a rég nélkülözött cikkekkel magát ellátni, de a közép és nagybir-tokos osztály a termények rendkívül alacsony ára következtében, alig bírta háztartásának adósság s adónyoma mélegét egyensúlyba hozni, nagyobb mérvű beruházásról, költségekről szó sem lehet.

Az itt termő gabonamérekkel a kereskedés távolabbi helyekre különben is rendkívül meg van nehezítve a vasúti szállítási díjak magasasága által: a midőn a termés a Királyhágón túl is

oly bő, mint tavaly volt, akkor a földeslegnek épen nincs piaca. — Azért terménykereskedőink ismételt óhajtása, hogy a magyar keleti és ti-szai vasutvonalak további díjleszármítással tegyék lehetővé a kereskedelmi esélyek felhasználását.

A marhahizlalás egyidőben a szeszgyártás hasznát hajtó kiegészítő részét képezte. A múlt évben sok kozzázáttal a vesztéssel járt, mert a határunk elzárása s különösen Németország tendentiosus tilalma következtében a keleti marhavész ürügye alatt, a hízott marhának egyedüli piaca Bécs, a mely maga körül központosított vasut hálózattal fogva az egész birodalomból oda özönlő árúnak versenyét annyival inkább kiszak-mányolja, mert az élő marha oly cikizk, a mely-lyel kedvezőbb vásárra lehetne várni. Az erdélyi részek egyik jelentékenyebb jövedelmi forrását a marhakereskedés képezvén, köteleességünk a m. kormány figyelmét felhívni, hogy Bécsnek e monopolioma e kereskedésnek alapját rongálja s a segítség csak abban lelhető, ha vagy megengedi Németország, hogy a vágott marhák húsa lezárts kocsikban Franciaország s Anglia piacára átvitessék, vagy az osztrák-magyar monarchia vasút-hálózata a vorarlbergi pálya gyors kiépítése által függetlenné tétetik a német vám- és vasúti tarif-fától.

Szeszgyártásunkat nyomja a nagy adón kívül a regalék nem csak megoldatlan, de mind-jukább összehonyolódó kérdése, noha e tekintetben még mindig jobban vagyunk, mint a Királyhágón túli részek, miután az ügy nálunk ma is a volt cs. kir. helytartóság és kir. kormány-széki rendeletek szabályozzák, de annyi tény, hogy a regalé tulajdonosok azon arányban nehezítik a szeszárulást, a mily arányban a korsmaregalé a földbirtok egyik jelentékeny, néhol egyetlen aktív jövedelmének forrását képezi; más oldalról a szeszgyárak a nagy adó s a verseny következtében csak tömeges termelés útján dolgozhatnak elő-nyösen, de ebben a megszorított fogyasztás aka-dályozza. Már pedig mai viszonyaink közt a mezőgazdaságnak egyik főtámazása a szeszgyárakban és műmalmokban van; ezeknek bukása a földbirtokos helyzetét még rosszabbá fogná tenni.

Málmalmainknak sikerült az erdélyi ré-szekben a tért annyira elfoglalni, hogy ma már lisztmalmukban semmi behozatalra sincs szükség; ám itt megállapodásnak helye nem lehet; oda kell képesíteni, hogy gabonatermésünket liszt alak-jában a szomszéd Romániában értékesíthessük, de ehhez megint csak a vasúti díjszabás felonyei út-ján juthatnánk, ami a keleti vonalon a m. kor-mánnytól függvén, bátrak vagyunk erre a figyel-met felkelti.

Erdeink gazdaságának csak úgy vehetjük hasznát; ha értékesítésükre az alkalom könnyűvé lesz téve. A Maros azon főcsatorna, a mely az épület s tűzfát legnagyobb mértékben szállítja alkalmas piacra. A kereskedés ez ágánál felmon-dandók a m. kormány különös méltánylását ér-demlik.

A borászat rovatában bővebben fogjuk indokolni azon óhaját, hogy kiváló szőlőink az eddignél hasznosabb értékesíthetése tekintet-ből az itteni részekben egy borászati vándor tanár volna alkalmazandó; ám ezt is csak m. kormány hozzájárulásával érhetjük el.

Az őstermelés terén a zalathnai kincstári kolonál oly kedvezményezéssel találkoztunk, a melyet örömmel s reménytelten üdvözlő a bányász népessé-g. A kohászati melléktermékek értékesítése egy felől egy új iparág meghonosításának lett ki-induló pontja, másfelől a beváltási árak emelésére, ez pedig a magán bányászat újból felvirágoztató-sára vezethet. Óhajandó, hogy a vegytani cik-kek gyártása mellett az ásvány-trágya elő-állítására is kiterjedjen, hogy így a bányászat közvetve a mezőgazdaságnak is segédkezet nyujt-son. — Nagy hiányát érzi a bányászat a fakér-dés megoldásának. Az állami erdők értékesi-tése a bányászat rovására, már évtizedek tanu-sága szerint, rossz gazdálkodásnak bizonyult be, s miután mind a két ügy ugyanazon szak-minis-terium kezében van, könnyű volna, a két érdek-et egymással kiegyeztetni. — A bányatörvény már készen, sőt megvitatta lévén, a legközelebb-ülésszakban a törvényhozás elé volna hozandó s mielőbb életbe léptetendő.

(Vége következik.)

A törvényhatóságokból.

Kolozsvármegye közigazg. bizottsá-gának féléves jelentése 1879. év első feléről.

(Folytatás.)

VI.

A földmivelés, ipar- és kereskedelmi ügyeket illetőleg

van szerencsénk a következő jelentést tenni: A vetések, termények, gyümölcsök és takar-mánytermő térek állapota általában véve kedvezőnek mondható; azonban megyénk különböző vidékein az árvíz, jégeső s utóbbi időben az ege-rek tetemes s az egyes lakosokra kártóhatatlan kárt okoztak.

A hasznos házi állatok között a lefolyt félév alatt a szörványosan jelentkezett egyes betegülési

eseteket kivéve, ragályos betegségek vagy járvá-nyok nem mutatkoztak, sajnosan kell azonban fel-említenünk, hogy a marhahizlalás megyénk te-rületén ma már alig 3—4 van.

Faiskola összesen 29 iskolánál van kellő gon-dozás alatt, míg ellenben 276 iskola a faiskolát teljesen nélkülözi. Iskolakerettel 86 iskola bir s 219 iskola azt nélkülözi.

Az utmellekék befizetése iránt különösen a gyalui és b. hunyadi járásek területén történtek sikeresebb lépések; azonban a kopár helyek be-fizetésére az anyagi gondokkal folytonosan kü-zdő lakosság által ez ideig még számba vehető munkásság, mely csak a késő jövőben mutatni eredményt, nem fejteheti ki.

A mezőrendőri ügyek megyénk területén szabályrendelet által levén szabályozva, e tekintetben nagyobb mérvű visszaélések nem történtek, ilyenmő kihágások különben leginkább, a még nem tagosított községek területén fordulnak elő, hol könnyű egyik földrészeletről a másikra csaknem észrevétel nélkül átesni.

Az erdők kezelése bárha sok kívánni valót hagy fenn, még sem mondható elhanyagoltak. Nagyobb mérvű elemi csapások az erdőkben nem fordultak elő.

Mezőny területén egyetlen gazdasági szak-intézet áll fenn Kolozsmonostoron, melynek si-keres és amugy is tudott működéséről e jelenté-sünk rövid keretében megemlékezni nem tartjuk szükségesnek.

Gazdasági (kertészeti stb.) szövetkezet me-gyénk területén, a társulási szellem kifejtésé-nek miatt egyedül Teka városában van képviselő-ge, részvényekre fektetett, méhésztársaság által, mely azonban még a kezdet nehezégeivel küzdvén, sikeres eredményt felmutatni nem bír.

A gazdasági haladás megyénk területén ele-nyesen csakolynek mondható; különösen a föld-birtokok rengetlenlensége miatt s csak itt-ott le-bet találunk egy-egy a kor színvonalán álló gaz-daságot; mindazonáltal tekintve, hogy a gazda-sági gépek megyénk területén is kezdenek nagyobb-nagobb tért elfoglalni, bizonyos haladást a gaz-daság terén is fel kell ismernünk.

Munkás viszonyunk felette különböz; mert míg megyénk alsó vidéke a munkáskész hiánya miatt gazdasági munkába hátramaradást szenved, addig megyénk felső vidékéről a gazdasági mun-kákra tömegesen mennek ki önként az anyar-ság szomszédos megyéibe.

A métermértékek ellenőrzésére ismételt ren-deletek lettek kiadva; de ennek dacára elkozba-si vagy bírságolási esetek nem fordultak elő.

Marha levél a lefolyt félévben kiadott ös-szesen 42557 drb. összesen 1810 frt. 67 kr. 67 tétkben, ebből 26698 drb 5 kros és 15559 drb 3 kros.

Csempegy bírság befolyt összesen 21 f. 50 kr. A megyénk területén levő posta- és távir-dahivataloknál az elmúlt félévben semmi oly ká-rulmány sem adta elő magát, a mely közigazga-tási bizottságunk közreműködését vette volna igénybe.

A megyénk területén levő összesen 16 posta-bivatalnál 1878-ban alkalmazva volt 16 postamester és 6 kiadó, kik közül egy nő, továbbá 22 postá-legény. A járművek összes száma tett 16-át 51 lóval.

A jövedéki betételt tett 2393 frt. 86 kr. a fenntartási költséggel ezzel szemben 21854 frt 22 kr-ra rugott.

Pénzforgalom volt:

1.) az utalvány üzlet befizetési rovatnál 100565 frt 55 kr., a kifizetési rovatnál 49687 frt. 46 kr.

2.) az utánvételi üzlet befizetési rovatnál 35106 frt 33 kr., a kifizetési rovatnál 1090 frt. 46 krajczár.

A posta küldemények forgalma:

1.) a levélpóztánál:

- a) feladatott 836160 drb.
- b) leadatott 1160380 „
- c) átrovatott 10504 „

2.) a koca postánál:

- a) feladatott 92456 drb.
- b) leadatott 88816 „
- c) átrovatott 10504 „

A megyénk területén levő egyetlen állami távir-dahivatalnál B.-Hunyadon 1878. évben fel-adatott 23 állami és 1285 magántávirat, mint egy 1381 egységgel, ebből üzleti bevétel esik a magyar állam javára 659 frt 55 kr. Igazán ál-lam javára 70 kr. s tovább szállítási díjban 60 kr. Ezen távirat állomásnál ugyanazon idő alatt leadatott 27 állami és 1216 magán távirat ös-szesen 1313 és fél egységgel, ezekre kiadott fizetett válaszáért 34 frt, tovább szállítási díjban 14 frt 58 kr.

Átfutó távirati levelezés nem történt.

Végül teljes tisztelettel van szerencsénk jelenteni, hogy ezen szakma körben a lefolyt félévben foglymi eset nem adta elő magát.

(Folyt. következik.)

Kolozsmegye köztörvényhatósági bizottsá-gának féléves jelentése.

Mint mult tudósításomban jeleztem, a gyű-lésre megjelent bizottsági tagok a főispán vezeté-se alatt előbb testületileg részt vettek az Ó Fel-sége legmagasabb névvünne alkalmából tartott istentiszteletben, s a közgyűlés csak az Isteni tisztelet után folytatott.

A tegnapi gyűlés folyamából a következőket emelhetem ki. A megüresült alszámvevői állomásra, a candidát két egyén közül Münsterman Victor helyettes alszámvevő lett egyhangú közfelföldéssel megválasztva; ki az esküt azonnal le is tette. A köztörvényhatóságok és más hatóságok átiratai legnagyobb részben egyszerűen tudósul véstettek.

A községi ügyek között több nevezetes ügy tárgyalatott; így a már nevezetessé vált b. h. nyadi számadások az 1866-tól 1873-ig terjedő évekről, melyekben a keblő számvédegség jelentése szerint huszonnyolcz ezer forint hiány találtatott. A gyalui járás szolgabírának előterjesztése folytán Jegenye, Inaktelke és Jákó községek a gyalui községhez csatolva kiskizakítottak és a nádas körbe téstettek. Jányik pedig a n. kapusi közjegyzői csapatba helyeztetett át.

A községi ügyek és egyesek kérelmének letárgyalása után a megye alispánjának azon indítványa idézett elő érdekes vitát, hogy az utmunka megváltási díjak magasabbra emeltesse-nek. Miután azonban a bizottsági tagok feltűnő kevés számmal voltak jelen, az indítvány feletti határozat hozatal a decemberi közgyűlésre halasztatott. A megyei főorvos ajánlatára dr. Salamon Józsefet a mélt. főispán tiszteletbeli főorvossá nevezte ki. Ezzel az ülés d. u. fél két óraker véget ért.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. okt. 5.

— **„Ajaj Uohatius”** cím alatt tegnap egy négy felvonásos vígjáték került színpadra. Szerzője kolozsvári író: Ferenczi Alajos. De mind az ő, mind a színház érdekében jobb lett volna, ha nem kerül a közönség elé. Elhatetlenebb színpadi kísérlet aligha került még valaha a kolozsvári színpadra, mint Ferenczi vígjátéka. Nincs benne absolute semmi, amit a legjobb akaratú bár elismeréssel lehetne regisztrálni. Még egy collegiumi önképzőkör szánpróbalgatásai sorában sem foglaltatna he yet, nem hogy egy kolozsvári színpadon. Se cselekvénye, se egyetlen alakja vagy jelene nincs, amire legalább azt lehetne mondani, hogy figyelemre méltó. A közönség nem tudta, hogy bozaukodjék vagy nevéssen-e a szánalmas erőködésen. Szerzőnek ugy látszik fogalma nincs arról, hogy mi egy színpadi mű s úgy látszik, azt hiszi, hogy ha valaki ismeri a verselábakat, bir egy kis verselési gyakorlatossággal s összehalmoz, minden mese, kigondolt terv és színpadi ismeret nélkül, egy csomó dialogot: azzal már vígjátékot írt. Valóban furcsa mania kapott lábra egyidő óta irodalmunkban. Emberek, kiknek még ideájuk sincs egy szindarabról, fogják magukat s hatravakva gyártják a szánalmasabbnál szánalmasabb förcelményeket. A közönség aztán kénytelen-kelletlen nem kerülheti ki sorát s megemésztien kénytelen a legbadarabb, a legqualificálhatatlabb irodalmi szórnyiszülötteket is. Ferenczi darabja is ezek közé tartozik s valóban megfoghatatlan, hogy fogadhatta el előadásra. Utóvégre a nemzeti színműirodalmat ápolni, fejleszteni nem jelentheti azt, hogy épen minden íhatetlen szánpróbalgatásnak helyet adjunk a színpadon. Ezzel egy csapp szolgálhat sem tesz Molnár az eredeti színirodalomnak, a színháznak pedig pozitív kárt csinál. A közönség rendre-rendre bizalmatlanná válik az újdonságok iránt, nem hiszen a legösszintébb szónak sem s üresen hagyja a házat a legfrissebb, a legeredetibb újdonságra is. Figyelemzetjük Molnár, hogy saját művezetői renoméje az s a színház jól felfogott érdekében ne kövesse azt a meggondolatlan irányt, mely egy rosszul értelmezett jelszó aegise alatt az iskolai szánpróbalgatásokat is színpadra hozza.

— Mindennek meg van hatása s ha már Molnár nem ér rá vagy nem éri magát képesnek, az előadásra benyújtott darabok fölött előlegesen dönteni: akkor alkassan egy drámaíró biotztságot. — Így legalább nem teszi ki sem magát, sem a színházat a tegnapihoz hasonló fiascsónak, mely különben nem áll egyedül. — A nyáron is már többször követelt el ilyen meggondolatlanságot. Az ügy érdekében s remélve, hogy egy-két leczkén oki Molnár, nem keltünk ki azok miatt. De utóvégre a kolozsvári színház reputációjá drágább kincs, sem hogy az azzal fűzött könnyelmű játék fölöt szemet hunyhatunk. Molnár urat sokkal életre valóbb, tapintatosabb művezetőnek tartjuk, sem hogy ne lennék arról meggyőződve, miszerint a tegnapihoz hasonló förczművek elfogadása és színirohatala inkább csak győngyöcségek roható fel, semmint csak értelmetlenségnek. — Reméljük s elvárjuk tehát, hogy ilyesmi többé a téli idényben nem fog ismétlődni. Inkább semmi újdonság, semmint ilyeneket elriasztani a közönséget a színházról. Reméljük, e jóakaratu figyelemzetést nem érti félre Molnár ur. A Kelet sokkal több jóakarattal támogatja eddig is Molnár urat, sem hogy e felszólalásunkat felremagyarázhatná s utóvégre nem tehetjük magunkat nevétségessé azzal, hogy a legnagyobb baklővést is legyőzessük.

— **A városi bizottság** tegnap délután folytatta tegnapelőtti megkezdett tárgyalásait. Ezuttal a nyugdíjszabályzat revisiójára vonatkozó javaslatokat vette discussio alá s csekély módosításokkal elfogadta a nyugdíjalapot ellenőrző bizottság és az I. (jogügyi) szakosztály által ajánlott módosításokat.

kat. Kedden a bizottság folytatni fogja a közgyűlést s akkor fog dönteni a pálinkakorcsmajog bebradása fölött is.

— **Kolozs megye** tegnap tartott közgyűlésén alszámvevő egyhangul Münstermann Victor választotta meg. Dr. Salamon Józsefet pedig a főispán ur tiszteletbeli megyei főorvossá nevezte ki.

— **Az „Egyesült erdélyi takarékpénztár”** igazgatóságától Justus közlebbi két vezércikkre az esti órákban azafolatot vettünk, a melyet azonban már nem szedethettünk ki a mai lapba s így csak a jövő számban adhatjuk.

— **A kolozsvári r. kath. egyházközség** képviselő testületének folyó évi október 5-én választmányi gyűlése leand. Tárgyai: 1) a november hó 10-én tartandó statusgyűlésre két képviselőnek megválasztása iránti intézkedés. 2) a számadást vizsgáló bizottság jelentése. 3) a tekintetes városi bizottságnak a plébániai templom körüli ócska épületek lebontásával tervbe vett új építmények ügyében hozott határozata, melylyel a tervezett helyeserőt elfogadja és a csere szerződés megkötésére a tekintetes tanácsot megbizja. 4) egyéb folyó ügyek. Kolozsvár, 1879. október 4-én. Vas zely Károly, prepost-plébános.

— **Felhívás.** Elhunyt inqstársunk Szabó Sándornak emlékélt megörökíteni akarván, jeltelen sirja felé siromlék állítására határoztuk el magunkat; és az e végre megnyitott gyűjtő iv körünkben a nemes adakozók szép számának örvend; de hogy célunk kellő sikerét elérje, elhalt barátunk különböző iskoláknál levő ismerősei is fel lettek szólítva magán uton egy kis gyűjtés lendezésé végett. Mint az ifjuság megbizottja tisztelettel kérem fel mindazon urakat, kiket ifjuságunk nevében gyűjtésre posta útján felkértem, siessenek a begyűlt összegcsekkel elküldésével; valamint azon egyéneket is, kikhez talán a gyűjtő urak egyike sem jutott el, de az elhunytak ismerősei, barátai voltak s a kegyelet emlékéhez járulni akarnak, kérem sziveskedjenek október 10-ig a kegyelet adományát hozzám küldeni, hogy a tervezett siromlék emeltetése minél előbb megvalósulhasson. N.-Egyed, 1879. sept. 30. Nemes Árpád, IV-ed éves theologus, mint az ifjuság megbizottja.

— **Orczy Béla** báróról, az új ő felsége személye melletti miniszterről a következőket közölhetjük: — A báró Pesten nyilvános iskolában járt, s a gymnasium tanulmányok bevégeztével a bölcsészetet hallgatta az egyetemen, 1839-ben (17 éves korában) bölcsészeti tudóságot nyert, s 1840-ban a jogtudori oklevelet is megszerezte. 1842-ben Bács megye aljegyzőjévé, 1844-ben pedig Heves megye tiszb. főjegyzővé választotta. E működésében kitűnő, 1846-ban a helytartó tanács-hoz tiszteletbeli titkárrá s József nádor kamarásává nevezetett ki, ki a szép tehetségű, törekvő fiatal embert igen szívelte. 1848-ban Orczy elbucszott a hivatalnokai pályától s belépett a gr. Károlyi Ede által szervezett csapatba. Az alvidéken való táborozása, a forradalom után a magán életben való megvonulása s a sport és festészettel való működése végül az alkotmányos élet újra megnyitásával az országgyűlésben, majd a közös külügy-miniszteriumban való szereplése mind sokkal inkább a közelebbi mult eseményei és sokkal ismeretlebbek, sem hogy ismételnünk kellene.

— **Medve vadászat.** Görgényből írják nekünk: A görgényi királyi kincstári havasokban száromberki gróf Teleki Samu — mint a vadászati jog hasznabírlója — és abafiai báró Bornemisza Sándor számos hajtó közreműködésével folyó évi szeptember 28-tól október 1-ig medve vadászatot tartottak, mely vadászaton egy öt és fél mázsás medvét ejtettek el. A negyedik napon pedig szalonkák mentek s 61 szalonkát löstök le.

— **Kása községében** egy román ember a folyó évi június havában — midőn felesége a mezőre ment dolgozni — saját házában felakasztotta magát. Az asszony haza jöven a mezőről, látta, hogy férje fel van akasztva, ijedtében apósa-hoz futott tanácsot kérni, mire apósa azt modotta, hogy „menj s vágd le, de ne szólj senkinek arról, hogy felakasztva volt.” Az asszony ugy is tett, a mint a tanács adatott s a felakasztott férfi eltemettetett épen ugy, mintha természetes halállal mult volna ki. Most, midőn a kukorica-szedés ideje elkövetkezett, az ipa a me nyétől egy kukorica-föld teimését el akarta venni, de az asszony nem engedte. Minek következtében az egyik a másikkal azt kiabálta, hogy te ölted meg. Az eset a maga helyére bejelentetett.

— **Szomorú jelenet.** E hó 2-án este néma csendben tekintélyes számú közönség gyűlt N.-Váradon a Nagy-Magyar utcán a Pollák könyvtárus háza elé s néma bámulattal nézte, a mint egy holdkörös (lunatikus) a meredek kőfalra a kapu fölét kuszott, itt 3—4 d. méternyi szélességű tetőn keresztbe fekve szunyókált fejével az udvarba s lábaival az utcára csüngvén E helyzetből mintegy 10 percz múlva fölemelkedve macska ügyességgel kuszott fel a Pollák háza melletti szomszédháza, ennek gerinczén négykézláb egész a kéményig csuszott s a kéményhez dőlve szunyókált ismét néhány perczig. A lunatikus a kéménytől is elbucszott, aztán négykézláb végig futott a házaton, ismét a szoros közelben levő öltetőre, majd a szomszéd Gottfried-féle házra kuszott. Tovább nem volt látható.

— **A Deák-mausoleum** alapzata már kész s most már magát a siroltot készítik, melyben a koporsót fogják elhelyezni. A sirolt nyílását a koporsó behelyezése után márvánnyal beárják, e fölött lesz az tá a mozaik padlázat, ugy, hogy mi sem fogja elárulni Deák nyughelyét s az egészen megközelíthetlen lesz. E fölött építik a kápolnát, a melyben díszítés gyanánt kararai márványból díszes sarkophagot állítanak fel. Ha azonban az erdélyi márvány talán a czélnak megfelelőbb lesz, ugy a sarkophagot ebből készítik.

— **Sarolta** excsászáránéról. Az „Etoile Belge” egyik munkatársa meglátogatta az excsászáránét Bouchout kastélyban, melyet II. Lipót belga király ajándékozott neki a tervureni kastély legése után. Tudósítása több érdekes részletet tartalmaz a szerencsétlen Miksa császár övegyének életmódjáról. Az excsászáráné egészsége kitűnő s elméjének zavarodottságát csak álhatatos és hallgatag buskomorsága által árulja el. Mikor beszél, a mi vajmi ritkán történik, mintha fölül emelkednék az emberi dolgokon. Sohasem mondja én, vagy enyém. Mikor parancsot ad ki, vagy óhajtatás fejezi ki, közönségesen így szól: „Nagyon szeretik ezt... vagy nagyon kívánják ezt...” Mikor azt mondták neki, hogy a kastély, melyben lakik, az körülátlan tulajdona, rendkívül megörült. De még sem szót így: „Az én kastélyom, az én parkom, vagy az én virágaim”, hanem „a mi kastélyunk, a mi parkunk.” Mindig sötét színű, legtöbbször gyapott ruhába van öltözve, de minden este választékos toaletten jelenik meg a dinnerre. — Az egész ebéd ideje alatt az udvarnál szokásos szertartással szolgálnak neki. Az ebédnél Van de Velde ezredes rendesen jelen van az excsászáráné házi orvosával és társalgónőjével. A belga királyné nagyon gyakran részt vesz a bouchouti ebédeken. — Az excsászáráné zenével, himnussal tölti idejét, a belga királynéval néhanapján festeget. — Többi közt több kötetre terjedő utazási elbeszéléseket írt, melyeket saját kezeirásával ellátva, csak bizalmas ismerősei közt osztott szét. — Az excsászáráné nyugodt magaviseletű, visszavonuló életéből senki sem következtethetné, hogy mily lelki rázkódtatásokon meát át, s mily csapás érte elméjét és szívét.

— **A „Figaro”-ból.** György gróf pár éven keresztül csak minden január 1-én tett látogatást B. marquisonál, hogy boldog újévet kívánjon neki. Később minden hó elsején ellátogatott boldog hónapot kívánni neki; azután minden héten tette tiszteletét jó hetet kívánni, végre mindennap jó napot kívánt neki. Végre... végre egymásé lettek. Hogy azóta is kívánnak e mindennap egymásnak jó napot, azt nem mondja a „Figaro”.

— **Bismarck-kalapok.** A német kanzellár bécsi látogatását tudvalevőleg egy sajátésgos formájú nagykarimás kalapban végezte. Most eltávoztva után az élelmes bécsi kalapokos rögtön nagy mennyiségű kalapot készítettek s bocsátották áruba. A Bismarck-kalap híllésen az osztrák cízmert viseli. Hogy a Bismarck-kalaphoz találkozik e Bécsben Bismarck-fej — az persze más kérdés.

— **Templomból** — festő műterem. A napokban árverezték el az újpesti lutheránus templomot, melyet ez alkalommal, mint a Hon irja, Pálk Béla vett meg. Pálk eddig a Rotentiller utcában birt műtermét, de mivel Trefort miniszter azon a telken állatgyógyintézetet épített, a művész eddigi lakását elhagyni kénytelen. És minthogy Budapesten nehéz műtermelen hely alkalmas lakást kapni, Pálk már külföldre menni szándékozott; midőn hírül vette, hogy árverezik az újpesti lutheránus ttemplomot. Elment tehát az árverésre, megvette a templomot, átalakítja és a jövő hónapban már a festészet istenének fog benne szolgálni.

— **Disraeli vagyoni viszonyai.** Disraeli angol miniszterelnök ezen hivatala után évi 60,000 ezüst forint fizetést húz. Ez összegből megélhet az ember valahogy Londonban is, bár tudnivaló, hogy az angol kabinet főnökének magánvagyonra meglehetősen csekély. Az a hír, hogy neje után isten tudja minő kincseket örökölt, messéne bizonyult, mert nejének sem volt külön vagyona, hanem családjától 30,000 frt évdíjat kapott. Halála után az összeg nem férje, hanem vérrokonaira szállt, s így Disraeli egy batkát sem örökölt tőle. A miniszterelnök mindig meglehetősen szerény anyagi viszonyok közt élt s ma sem mondható gazdag embernek.

— **Nagy puskapor-robbanás.** Ham-bourghan mult hó 30-án kikötő nagy katasztrófa színhelye volt. Ugyanis Boothi ur „Ewe” nevű hajója, mely 180 mázsa puskaporral volt terhelve, felrobbant. Ennek közléseben volt kikötve a „Courrier” nevű gőzhajó, mely tetemesen megsérült; nemkülönben a kikötőhöz közel álló vámház, tartozékaival együtt s egy nagy olajgyár rémítő pusztítást szenvedtek; néhány emberélet is esett áldozatul, s egy szintén közel fekvő laktanyában a katonák is szenvedtek kisebb nagyobb sérüléseket. A robbanásokról a hajón ember nem volt. Ok a nagy szerencsétlenségnek még eddig ismeretlen.

— **Ussási bravour.** Szekrényessy Kálmán, mint a P. L. irja, nem rég kitűnő példáját adta az uszásban való ügyességének: Tihanyból B.-Füredre és onnét pihenés nélkül Tihanyba

uszott. A Füredtől Tihanyig terjedő ut megtételére a legjobb uszónak eddig 2—3 óra kellett, míg Szekrényessy az utat oda és vissza 3 óra 46 percz alatt tette meg. Megjegyzendő, hogy az uszót útjában semmiféle csónak nem kísérte. Szekrényessy ez előtt 2 évvel átuszta a Bosporust és ugyanakkor a suzi csatornát is.

— **Az önfeláldozás netovábbja.** Libanban, Oroszországban történt. Egy hölgy, ki különben svájcei születésű, a viszonyok által kényszerítve, oda hagyta hazáját s idegen országokba vándorolt, hogy ott keressen s szerezzen pénzt, hogy segítse Svájcban hagyott gyermekeit. Libanban került s sikerült itt egy novelőndi állást szereznie. Öröme rövid ideig tartott. Csakhamar tudórákot kapott s e miatt kénytelen volt odahagyni állomását. Több libani német nő megkönyörült a szegény, elhagyott idegenen, kórházba vitették s ott ápolták szeretetteljesen. A betegség mindinkább súlyosabb lett. A második operatio után sem javult az állapot s már kezdtek kételkedni a beteg fölépülésén. Dr. Johanson Artur, a kezelőorvos kijelentette, hogy csak egy mód van a beteg megmenteni, ugyanis ha találkozik egy egészséges fiatal nő, ki hajlandó a sebnyílás elzárására szükséges bőr darabot magából kivágni. Dacára a kílátásba helyezett nagy jutalomnak, nem találkozt Libanban senki sem, ki hajlandó lett volna meghozni ez áldozatot. — Egyszer dr. Johansonnál megjelenik egy fiatal svájcei nő, ki nyilváníttotta, hogy ő nem hagyhatja segély nélkül honfitársát s resignatioval nyujtotta oda karját, hogy abból a seb betapasztására szükséges bőrszeletet vágják ki. — Az orvos örömmel nyult a metsző kés után, s a hős leányt végrehajtotta a véres műtétet. A beteg csakugyan felidült, de a hősléklő leány karját sokáig kellett gyógyítani. A beteg neve Borry, a hős samaritanus nő pedig Bally Adél.

— **Oroszország gyapjatermelése.** Egész Európában Oroszországban van a legtöbb juh. Még 1871-ben 34.443.000 drb volt, holott az előbbi években még jóval nagyobb volt az állomány. Nagy gondot fordítanak a nemesebb fajok tenyésztésére, így merinói juha volt a mondott évben Oroszországnak 10.098.000 darab, pedig ez is az előtt sokkal több volt. Középszámítással tehát 3 és fél millió pud gyapjút adhat el. Már csak 1877-ben 22.374.598 rubel folyt le.

— **Bismarck adoma.** A „Czas” bécsi evelezője utólag következő adomát közli Bismarck bécsi időszékéből. Azon alkalomból, hogy Tisza Kálmán Bismarck herczeggel beszélt, az utóbbi ezeket mondá a magyar kormányelnöknek: „A jelenlegi bécsi congressus, noha csak miniaturcongressus, mégis képes lesz a békét fentartani s e részben semmiben sem fog a régi bécsi congressus mögött elmaradni.” Egy szellemességéről ismert magyar főrangú hölgy, kivel Bismarck többször társalgott, a herczeg azon kérdésre: hogyan éri magát? következőleg válaszolt: — „Nagyon rosszul herczegem... Onnek nincs fogalma arról, mit szenvedhet egy kíváncsi asszony, ki oly szerencsés Bismarckkal beszélhetni és még sem intézkedik hozzá azon kérdést, hogy mit csinál tulajdonképen Bécsben.” — Oh, mondá a herczeg, azt én nem tehetem, hogy kegyed szenvedjen s ép ezért egészen nyíltan fogom önnek feltárni bécsi utam célját. Csak azért jöttem Bécsbe, hogy Andrássy barátommal egy delejűt találjak, mely a béke minden elemét magához vonzza és fentartsa.” — „De hisz a delejűt északra mutat” — mondá a szellemes hölgy. — „Kétségkívül”, felelt a herczeg. „Ebben fekszik épen az egész történet veleje.”

— **A kit életében temettek el.** Egy debreczeni cigánybánda az instrumentumokkal együtt beállított egy kávéházba. Foly a mulatság; a cigányok húzták a vendégeknek javában. Az idő azonban telt, s a vendégek lassankint elszállingóztak. A cigányok magukban maradván, gondolták, miért ne lehetne nekik is mulatni? Egy közülök mindjárt ki is találta a mulatság módját. Lefekdött a biliárd asztalra, s szlított társainak, hogy hát húzzák el felette a gyászindulót. Ez meg is történt. Eközben állát felkötötték s leemelték igekeztek az asztalról az ál-halottat. Ez eddig csak megjárta mulatságnak; most azonban keserves kiábrándulás következett, mert a morét el találták ejteni, s az lábat törté. — Azóta mindig az ágyat őrzi. — Így lett a komédiából tragédia.

— **Egy titokzatos haláleset** foglalkoztatja most Páris köréit. Egy Pigeon nevű tanuló kedvesével, Tardivel Alfonzive-val már mintegy fél év óta egy lakást birt s látszólag igen jó viszonyban éltek. A mult héten a fiatal ember jelenté a házmasternek, hogy a leány beteg s többféle orvosságot hozatott. Látszólag maga ápolta, Egész nap otthon maradt. Három nap előtt ismét szóba hozta kedvese állapotát s azt mondá, hogy már jobban van. A házbeliek azonban nem látták a leányt, a fiatal ember pedig nyomtalanul eltűnt. Midőn a szoba ajtaját feltörték, iszonyu látvány tárult a belépők elő. A fiatal nő halva volt. Az ágyon fektült s holtteste majd egészen felbomlásnak volt indulva. — Mérgezőet gyanítottak, de az orvosok nem itálták a méreg nyomát. A rejtélyes halál okát most a rendőrség fűrkézi.

— **Öt vasárnap lesz a jövő évi februárban.** Az ilyesmi egy évszázadban csak

háromszor fordul elő. 1880-tól 1920-ig kell várni, míg az év legrövidebb hónapjának ismét öt vasárnapja lesz.

— **Elmerült tárgyak fölemelése** szénsav által. A Berlin mellett levő Plötzenseen, melynek mélysége helyenkint 26 méter, multkor érdekes kísérleteket tettek, az elmerült tárgyakat s hajókat szénsav segítségével kiemelni az Eider mérték által feltalált mód szerint. A fölemelés medje a következő: Egy üres léggömb középebe egy kénssavval tölt üveget tesznek, mit Bullrich-féle só vesz körül. A palackot egy csavar által szét-törlik, mire a kénssav és a só vegyülnek, ebből szénsav keletkezik, mi az egész léggömböt betölti. Világos, hogy ha e léggömböt egy elmerült hajóban helyezik el, ez könnyebben fog emelkedni. A kísérletet először egy kis, pár mázsa súlyú hajóval tették meg. Egy buvár a víz alá merült, a készüléket a hajóhoz erősítette, s a szénsavval tölt üveget annak módja szerint eltörte. Alig történt ez meg, a léggömb a hajót felszínre hozta. Épen így felszínre hoztak 16 méternyi mélységből öt, homokkal felt zsakot. Így legalább remény van, hogy a Szulina torkolatot is megmentik azon hajóktól, melyeket az oroszok süllyesztettek el, főleg ha nem találunk egy pár torpedóra, mely elvehetné a buvárok kedvét.

— **A telefon** az Egyesült Államokban. Amerikában eddig 20,000 telephon [kelt el és mint az „Electrician” írja, jelenleg hetenkint 400 darab készül. Eleinte csak magánvonalonok használták a telefonokat, 1877. tavaszán azonban Coy Newhaven eredménynyel alkalmazta e hangrendszert. Most Amerika minden valamire való városában behozzák a már leírt telephon-összeköttetést és különösen a kereskedők kapják mohón a helyi közlekedés e nemét, s alig van számbavehető kereskedő s még szatócs is, kinek telefona ne volna.

A szerkesztő postája.

— Dávára. A győri tudósítás mindenesetre megjelenik, csak időt kérnk.

— Medgyesre. A megmeszesedett szarvaszarv valóban nem érdemelte meg az elküldést. Régiségnek nem elég régi, újságnak igen ócska.

— Bethlen bé. Sajnáljuk, de nem szolgálhatunk vele, magunknak is csak egy bekötött példány van s máshol hiában kerestük.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

A tordai takarékpénztár üzlet kimutatása
Szeptember haváról.

Bevétel:

Augustus haváról ájtított készpénzben 7147 frt 60 kr, 148 betétben 8455 frt 84 kr, visszafizetett váltókban 85,360 kr, visszafizetett előlegben 4100 frt, kamatokban 2155 frt 85 kr, kölönbféle díjban 446 frt 55 kr, viszleszámitolásban 37,180 frt, állam illetékben 4 frt 40 kr, betéti könyvdíjban 2 frt 60 kr.

Összesen 144,852 frt 84 kr.

Kiadás:

Visszafizetett betétekért 8257 frt 26 kr, visszafizetett betéti kamatokért 35 frt 81 kr, lezámitolásokért 77,655 frt, előlegekért 4100 frt, kezelési költségkért 140 frt 52 kr, tiszti fizetésekért 441 frt 66 kr, viszleszámitolásokért 41,985 frt, viszleszámitolások kamataiért 446 frt 1 kr, házbérért 150 frt, osztalékért 8 frt, államilletékért 4 frt 50 kr, betéti kamatok államdíjárt 1 frt 8 kr.

Együtt 133,224 frt 84 kr.

Szeptember végével készpénz 11,628 frt.

Összesen 144,852 frt 84 kr.

Tordán szeptember 30-án 1879.

Kimutatás.

A tordai kisegítő pénztár-egylet forgalmáról
szeptember havában 1879.

Bevétel:

Pénztár maradvék augusztus hóról 11,670 frt 64 kr, havi rendes és rendkívüli betét 9785 frt 2 kr, könyvdíjban 2 frt 50 kr, kamat és feldíjban 1821 frt 12 kr, bélyeg illetékben 49 frt 70 kr, 208 tagtól visszafizetett kölcsön 51,315 forint.

Összes bevétel 74,643 frt 98 kr.

Kiadás:

201 váltó mellett kölcsön 48,630 frt, kezelési kiadás 375 frt 97 kr, bélyegre 58 frt 255 kr, tőke visszafizetés 7630 frt 78 kr, pénztár költségkért 17,948 frt 68 kr.

Összes kiadás 74,643 frt 98 kr.

Tordán, 1879. szeptember hó 30.

Közi a felügyelő választmány.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Békésy Károly.

Fogorvos
Bikafalvi
Dr. Máthé Dénes
plombeur és műfogmester
Brassóban október 20-ig marad, onnan Deésre és Maros-Vásárhelyre fog működni menni.

Mindig nagy választék lyoni fekete faile és tafatából, fekete pátens- és selyem-bársonyból, fekete és színes cachemirek- és divat-ruhákalméből, Velour-ripsek, flanelék, ruha-parkétkből. Nyári és téli kendők, gyászalmék, selyem- és bársony-szalagokból. Különlegességek. selyem- és csipke-nyakkendőkből sat. sat.

HIRSCH TESTVÉREK

árúháza

Bécs, IV., Hauptstrasse 38 sz.

(1-3)

Mustragyűjtemények ingyen.

Mustragyűjtemények ingyen.

1879-ki évad.

Bécs egyik leggazdagabb kézművelőjének jogosan nevezhetni a Hirsch testvérek árúházát. A cég csak 1870. óta áll fenn s ez idő alatt oly kedveltségnek örvend, hogy kénytelen volt, megfelelő a nagy tördulá-

Az üzlet ma oly fokon áll, melyet eddig még egyetlen hasonló üzlet sem ért el. Az óriás nagy kelendőség folytán képes a cég oly jutányos árak mellett adni cikkei, hogy ma minden verseny nélkül áll és azon elv által „kevés haszon, nagy árulás”, valamint mindig szolid eljárás és az által, hogy mindig csak legjobb minőségű árut barmulatos olesó árak mellett tart készletben, tünette ki magát, a mi egyenes összeköttetésénél fogva a belföldi gyárakkal, valamint egyenes közlekedésénél fogva Angliával és Franciaországgal vált lehetővé, hogy pompás divatos ruhakelméket képes méterenként 35 kron árulni. Bécs legszolidabb és legszilárdabb beszerzési forrásaként tekinthető tehát. Bécs 50-évi és téli évadra a legujabb, 35 krtól fölfelé menő divat-ruhakelmék, valamint földszitő kelmék bársonyból, brokátkból és selyemből, nyakkendő különlegességek a legdúsabb választékban vannak már rendezve a rak-

A cég férfi- és hölgy-fehérműt is nagyban és legnagyobb választékban készít, melyeket előállítás árban ad vásárlóinak, hogy vászon-, chiffon- és parkétban nagyobb forgalmat eszközöljön, mert csak ez által képes a cég azokat a legjutányosabban beszerezni és a legkisebb haszonnal eladni.

Lehetségesse teendő a t. vidéki vásárlóknak is, hogy hasonló olesó árban rendelhessenek, az árúház kiviteli osztályt rendezett be, a hol a naponta kétszeri postaküldés a megrendelések legrövidebb idő alatti teljesítését teszi lehetővé s hogy az árak postabér által ne dráguljanak, tíz forintos és magasabb értékű csomagok bérmentesen és minden költség nélkül szállítatnak hasonló olesó árban. A megrendelések szolid és pontos teljesítéséről kezeskedik a cég neve. Mustragyűjtemények és árú-lajstromok ingyen küldetnek meg és nem megfelelő cikkek minden nehézség nélkül becséréltetnek vagy visszavetnek.

A czim egyenesen az

Exportabtheilung des Waarenhauses Brüder Hirsch, Bécs, IV., Hauptstrasse 38. számhoz intézendő.

Eladó csemeték.

A kolozvári m. kir. állami tanítósz. képezde kertjében (báró Wessolényi-féle kert kül-magyarutczai református templom háta megett) többféle fajtájú és különböző nagyságu gyümölcs u. m. alma, körte, cseresznye, meggy, szilva, eper, asztali és borszöllő csemeték, végre 7-8 éves gesztenyefák egyenként, vagy nagyobb mennyiségben kaphatók.

PTACSNIK MIHÁLY, a m. kir. állami képezdek kertésze.

Bor- és gyümölcs-sajtók,

egészen új rendszer, körforgás nélkül, felállításra kevés helyet igénylők, kétszer gy szabban sajtolnak, mint az eddigi sajtok, könnyen kezelhetők, szilárdan és tartósan készíthetők. Árak nagyáguk szerint 80 fttól kezdve franco Bécs. Leírások, rajzok ingyen és bérmentesen. Ügynökök óhajtatnak.

Mayfarth Ph. és társa, gépgyár Majnai-Frankfurtban és Bécs városi rakház Bécsben.

MOLL SEIDLITZ-POR.

Valódi csak,

ha minden dobozon a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindennemű gyomor-betegségek és emésztési bántalmak (mint étvágytalanság, szorulás stb.) vértörődés és aranyér-bántalmak ellen. Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik túlsó életmódot visznek. Hamisítások bíróság tiláztetnek. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt. oszt. ért.

Francia borszesz és só.

A legmegbízhatóbb orvosok a szenvedő emberiség részére minden belső és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, tiszók, gyuladt szemek, hűdés és mindennemű sértéseknél stb. stb. Palackban használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Dorsch-halmáj-zsirolaj Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelembe előforduló faj között az egyedüli, mely orvosi célokra használható. Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt. o. é.

Főraktár: (40-52) Moll A. gyógyszerész, cs. k. udvari szállító, Bécs, Tuchlauben.

Raktárak a birodalom minden jó hírnevű gyógyszerházaiban, avagy fűszerkereskedéseiben vannak. Raktár nélküli helyiségekben nagyobb vételnél magánszemélyek is megfelelő árleengedéssel részesülnek. A t. cz. közönség figyelemztetik csak Moll-féle készítményeket kérni és csak is olyanokat elfogadni, melyek védjeggyel és aláírásommal ellátva vannak.

Raktárak. Kolozsvárt: Valentini Ad. gyógyszerész. Wolf János, gyógyszer. Dr. Hintz György, gyógyszer. Széki Miklós, gyógyszer. Biró János, gyógyszer. Dietrich Sámuel keresk. Brassóban. Jekelius Nándor, gyógyszer. Fabik Ele, gyógyszer. Déván. Weisz Adolf. Szebenben. Müller K., gyógyszer. és Reissenberger A. F. Segesváron. Teutsch J. B. A. MOLL, k. k. Hof-Lieferant, Wien.

Hazai-gyártmány.

Első és legnagyobb raktár Kolozsvárt.

DUCHONY JÁNOS

kolozvári bútorgyártmányainak és minden ezen szakmába vágó cikkeinek

LEGNAGYOBB RAKTÁRA

Kolozsvárt, a Redoute (Vigadó) épületben.

Teljes raktára

mindennemű asztalos-, esztergyálos- és kárpitos-munkáknak, továbbá nádfontott, fa- és vas kerti bútoroknak és matrácoknak.

Nagy választék tükrökből, nem különben a bel- és külföld legjobb hírt gyáraiban készült bútorszővetekből, asztal- és ágyszerítőkől.

Nagy készlet paszomány-munkákból.

ELVÁLLALTATNAK

felelősség mellett és a lehető legjutányosabban

menyasszonyi kelengyezek

francia divatlapok szerint, nem különben iroda-berendezések is.

Végül bátor vagyok a t. cz. közönséget megkérni, miszerint kegyeskedjen a fent mondottakról raktárban személyesen meggyőződni.

Mély tisztelettel

(203) (5-12)

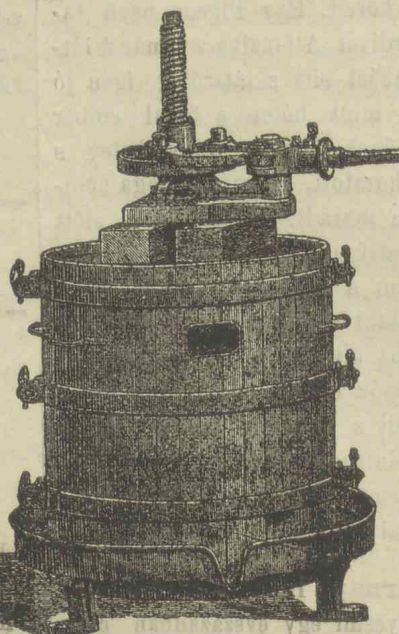
DUCHONY JÁNOS.

Borsajtók

Mabill rendszerre, ugyisintén kisebb fajok csavar- és rudát-tétellel szőlőroncsoló mal-mok, szőlő-nyomó zsákok. Mayer-féle Trieurök, konkoly, búkköny és zabválasztó szerkezet. Baker-féle választó szelelő rosták, szeeska és répavágó, törökbusa-morzsoló-gépek, daráló- és őrölő-malmok gyári áron kaphatók

TAUFFER FERENCZ kereskedésében Kolozsvárt.

(353) (2-4)

Mindig nagy választék bútorkelméből, hosz- és kerevet-szőnyegekből, francia behimzett hosz-shawlokból, Oxford, rumburgi szövetek-, színes és fehér csinvathól, sávoly- és damaszt-asztalmenüből, havasi vászonból, Chiffon-, pikét-, flaneltakarókból sat. sat.

(1-3)

Mustragyűjtemények ingyen.

Csász. kir. oszt. szabadalommal

porosz királyi miniszteri jóváhagyással.

Dr. Borchardt illatos növény-szappan.

a testbőr szépítésére és jobbitására, elismert hatékonyságú minden bőrkütséknél, eredeti csomagolásban bepecsételve 42 kr.

Dr. Koch növénycukorkák, ismert jelességű házszer hűtés, rekedtség, nyálkásodás és torokkarcolásnál stb. 70 és 75 kros eredeti dobozokban.

Dr. Beringuer fő-gyökér-hajolaja a haj és szakkál sürítésére és fentartására, 1 palack ára 1 frt. o. é.

Dr. Beringuer növényi hajfestésére, valódi fest fekete, barna és szőke színre teljesen felszerelve készült és csomagolva 5 frt.

Dr. Beringuer zamatos koronaszecse, értekes illat- és mosóvíz, mely az életszerveket erősíti és üdíti; eredeti palackokban ára 1 frt. 25 kr. és 75 kr.

Dr. Lindes tanár növényi ruacs-kenőcs, a haj fényét és ruganyosságát fokozza és egy-szersmind az oldalhaj összetartására is alkalmas; eredeti darabokban 50 kr.

Valamennyi fentebb elzikk, mint feltűnő tulajdonságuk által díszesre és bebizonyult tárgyak valódiságukért jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozsvárt: WOLFF J., ELŐ JÁNOS gyógyszerészeknél; és DIETRICH SAMU kereskedésben. Valamint: Beszterce: Plüsch Radolf, Kol. Frigyes, Brand-ban: Jekelius Ferd. és Schuster Carl L. gyógyszerészeknél. Földvár: Nadhera Pál. Kézdi-Vásárhely: Fek-jér Lukács. Maros-Vásárhely: Fegaras D. J. Medgyesen: Breker Károly. Nagy-Szebenben: Stengel Sámuel. Segesváron: Misselbacher idős J. B. Seps-Szent-György: Csatk testvér. Szamosújvár: Plüsch Samu-el vid gyógyszerész. Szász-Sebesen: Reinhardt J. C. gyógyszerész. Tordán: Trajanovics Ele gyógyszer. Székely-Udvartly: Nagy Solymosi Kozsár János András gyógyszer. urak.

Övünk: hamisításoktól, nevezetesen dr. Suin de Boutemard fog-

papé és dr. Borchardt növény-szappan hamisításától, melyek különféle

a t. cz. közönség részére szándékoztunk elzikk hamisítók által

hozniak forgalomba. Több hamisított és elárusított ítélt már el a bír-

vényezők igen érzékeny pénzbüntetésére.

(174) (7-20)

REIMOND és TÁRSA Berlinben, cs. kir. szabadalmak tulajdonosai és gyárak.

Finom csemege-szőlő

kapható SZENTGYÖRGYI LAJOSNAK külső-magyarutczai 66 száma lakásán berendezett, ismert jelességű gyűjteményében, ki-lónként 40 kr-ával. (341) (3-3)

Később s a tavaszon ezekből gyökeresített vesszők is.

(215) OTTO FRANZ, czég (17-25)

Különlegességei

Bécs, Mariahilferstrasse Nro. 38.

csészárilag, királyilag kizárólagosan szabadalmazott

PURITAS.

Hajfjító-tej.

A Puritas nem hajfekték, hanem tejcséri folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bír, hogy a fehér haját megfijti, azaz lassankint meg pedig legkésőbb tizen-negy nap alatt ama színt visszaadja, melyly eredetileg bírt.

Egy palack „Puritas” ára 2 frt (alküldésnél 30 kr. költség). Hóvirág. Egyetlen szépségese sem versenyeshet kitűnőség és jó hatására a „hóvirággal”. Olajos üdítő alkatrészekből álló, eltávolít ezen szer rövid idő alatt szőplőt, májfoltokat, börtákat, bőrpattanásokat stb. és az arczsbőrnek fanyúl fehérséget, üde és finomságot kölcsön-sz. Legjobb módszer az úszó és téli zord levegő behatása ellen, azért nélkülözhetlen női szé-plősszer különösen a tavasgban, ára 1 forint.

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-Dezai pipere risspor. Szent-György virág, fehér és rózsá szinben, a bőryn tartós és lát-

Kiadó bolt.

Kolozsvárt 29. szám alatt a volt Hidkapu sarkon levő, Reschner-féle bolt, belső felszereléssel együtt kiadó.

Értekezhetni ugyanazon szám alatt CZIRJÁK SAMU tulajdonossal. (307) (13-13)